

Estatut

de les persones
amb discapacitat

en lectura fàcil

Llei 11/2003, de 10 d'abril
sobre l'Estatut de les persones amb discapacitat

CORTS VALENCIANES

© Logo europeu de lectura fàcil: Inclusion Europe.

Més informació en:

<https://www.inclusion-europe.eu/easy-to-read/>

FA-GI-LI-TO

El Servei
d'Accessibilitat
Cognitiva de:

**Plena
inclusió**
Comunitat
Valenciana

Revisió i supervisió:

Servei Accessibilitat cognitiva Plena inclusió CV.

Adaptació i validació de textos:

Xarxa d'accessibilitat cognitiva de Plena inclusió CV.

Valida Koynos.

Adaptadors: **Ana Morató Soldevila i María José Caballer Bartual.**

Validadors: **Noelia Mora Taronger, Gloria Vidal Hernández,**

Sandra Pastor Meseguer, Ana Navarro Santaisabel.

Disseny i maquetació:

ideal Branding

Estatut

de les persones
amb discapacitat
en lectura fàcil

En nom del Rei:

Autoritze la següent llei
que les Corts Valencianes han aprovat
d'acord amb el que s'estableix per la conselleria
i l'Estatut d'autonomia.

Aquesta llei es publica en el Diari Oficial de Generalitat Valenciana
l'11 d'abril de 2003.

Introducció.

Aquest document és l'adaptació a lectura fàcil de la Llei sobre l'Estatut de les persones amb discapacitat.

Aquesta llei es va publicar el 10 d'abril de 2003.

La lectura fàcil és una manera de fer que la informació siga més senzilla d'entendre.

És important per a les persones que tenen problemes de comprensió lectora poder entendre la informació.

Aquest document és una llei i és obligatori complir-la.

Aquest document és la llei específica que regula el **règim jurídic** específic de les persones amb discapacitat.

Aquesta llei té diversos apartats diferents:

■ Un preàmbul.

És el primer apartat d'una llei.

És una explicació sobre el tema de la llei i de per què es fa la llei.

■ Títols.

Són els temes sobre els quals parla la llei.

■ Capítols.

Són els apartats en què es divideixen els títols.

Règim jurídic.
Totes les activitats i les conductes regulades per l'Estat.

■ **Articles.**

Són les normes i acords que ha decidit el **parlament**.

■ **Disposicions.**

Són apartats que estan després dels articles.

Expliquen algunes qüestions concretes.

Parlament.

És l'espai on es reuneixen les persones que representen els ciutadans i que hem elegit en unes eleccions. Són les persones que fan i voten les lleis.

Aquesta llei s'organitza de la següent manera:

Té una introducció i un preàmbul.

3 apartats que es diuen títols.

En cadascun d'aquests apartats es parla d'un tema diferent.

- El títol 1 té 3 articles que expliquen diferents coses relacionades amb el tema del títol.
- El títol 2 té 10 capítols i 66 articles.
Els articles expliquen diferents coses relacionades amb els capítols.
- El títol 3 està format per 9 articles.

Al final hi ha 8 apartats que es diuen **disposicions**.

Disposicions.

Les disposicions valen igual que els articles de l'Estatut. En les disposicions hi ha aclariments a algunes qüestions concretes.

Índex

Preàmbul	pàgina 8
Títol 1: Disposicions generals	pàgina 13
Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació de la llei	pàgina 13
Article 2. Definicions	pàgina 15
Article 3. Reconeixement i titular de dret	pàgina 16
Títol 2. Actuacions de la Generalitat	pàgina 18
Capítol 1 Disposicions comunes	pàgina 18
Capítol 2 Sanitat	pàgina 25
Capítol 3 Educació	pàgina 28
Capítol 4 La inserció laboral	pàgina 31
Capítol 5 Inclusió social	pàgina 34
Capítol 6 Transport	pàgina 56
Capítol 7 Accessibilitat i eliminació de barreres	pàgina 56
Capítol 8 Activitats culturals i esportives	pàgina 57
Capítol 9 Participació en la vida política i pública	pàgina 58
Capítol 10 Ajustos raonables	pàgina 58
Títol 3: Infraccions i sancions	pàgina 60
Disposició addicional única	pàgina 68
Disposicions transitòries	pàgina 68
Disposicions finals	pàgina 69

Preàmbul.

- Les persones amb discapacitat tenen els mateixos drets que la resta de les persones.

La Carta social europea ha tractat de conscienciar els governs sobre els greus problemes que afecten les persones amb discapacitat.

La Constitució espanyola:

- Busca que les persones amb discapacitat participen més en la societat.
I en la vida política, econòmica, cultural i social.
- Obliga els poders públics a realitzar una política de prevenció, tractament, **rehabilitació** i **inclusió** de les persones amb discapacitat.
- Defensa que totes les persones tenim els mateixos drets davant la llei.

- La llei està dirigida a regular el règim jurídic específic de les persones amb discapacitat.

La llei parla de:

- Els **principis rectors de l'actuació** de l'**administració** de la Generalitat Valenciana en relació a la prevenció, tractament i inclusió de les persones amb discapacitat.
- Els drets de les persones amb discapacitat.

Rehabilitació.

Recuperar una habilitat que s'havia perdut.

Inclusió.

Situació que una persona gaudeix dels mateixos drets que totes les persones.

Principis rectors de l'administració.

Normes o idees que l'administració ha de complir.

Administració.

Conjunt d'organismes d'un país. Per exemple, un ajuntament.

- Els principis generals de les persones amb discapacitat són:
 - ▣ Principi d'autonomia.
 - ▣ Principi de participació.
 - ▣ Principi d'inclusió.
 - ▣ I de responsabilitat pública.

La Generalitat procurarà augmentar la dotació econòmica perquè s'aconseguiquen els principis d'aquesta llei.
I perquè les persones amb discapacitat puguen gaudir del principi d'igualtat d'oportunitats.

- La llei presenta un enfocament complet de l'estatut jurídic de les persones amb discapacitat.
Els drets són iguals per a totes les persones.

- La llei determina les **competències** dels diferents departaments de l'administració pública en relació amb les persones amb discapacitat.
Defineix els tipus dels recursos socials destinats a les persones amb discapacitat.
I la classificació de sancions que es poden imposar.

Les **competències** són les funcions d'una Comunitat o les seues tasques o interessos.
És al que es dedica.
El que ha de fer.

- La llei vol aconseguir aquests objectius:
 - ▣ Que totes les persones puguen conèixer els drets de les persones amb discapacitat.
 - ▣ Orientar l'administració pública perquè puga donar una resposta adequada a les necessitats de les persones amb discapacitat.
 - ▣ Millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat i aconseguir la seua inclusió en la societat.

La llei **deroga** l'article 21 de la llei que regula el Sistema de Serveis Socials a la Comunitat Valenciana.
I manté els tipus de recursos per a persones amb discapacitat.

Derogar.
Anular.

La llei no canvia els aspectes de l'accessibilitat que apareixen en la llei d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de la comunicació.

- La llei ha decidit utilitzar els termes de discapacitat o de diversitat funcional, des d'un punt de vista inclusiu i respectuós.

Aquest Estatut recull les normes de la Convenció Internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat. I expressa l'obligació dels països de tractar la discapacitat d'acord amb dels drets humans.

La convenció de l'**ONU** vol una societat inclusiva i que la diversitat ocupe un lloc important.

ONU.
Organització
de les Nacions
Unides

- La llei diu que l'administració pública ha de plantejar mesures de prevenció perquè no es produïska una disminució física, sensorial o psíquica en les persones.

Evitar que aquest deteriorament cause una discapacitat.

Millorar les condicions d'inclusió de les persones amb discapacitat.

La llei planteja les següents accions de prevenció:

- Realitzar diagnòstics i activitats d'estimulació **precoç** de la discapacitat.
- Fer campanyes de vacunació i de sensibilització de la societat.
- I realitzar adaptacions dels llocs de treball.

Precoç.
Primerenc.

La llei reconeix el dret a l'assistència sanitària
i a la rehabilitació completa de totes les persones.

- La llei regula els drets i obligacions encaminades a la inclusió de les persones amb discapacitat en la vida social, laboral i cultural. Les **institucions** fomentaran les ajudes necessàries perquè les persones amb discapacitat siguin autònomes i independents.

La llei reconeix la necessitat d'utilitzar tractaments específics i adaptats a les necessitats de les persones amb discapacitat.

La llei reconeix els següents drets:

- El dret de les persones amb discapacitat sensorial a rebre la informació de manera accessible. Utilitzar el llenguatge braille, la llengua de signes o altres sistemes alternatius de comunicació.
- El dret de les persones amb mobilitat reduïda a realitzar des de la seua casa qualsevol tràmit administratiu.
- El dret de qualsevol persona al diagnòstic precoç. I a rebre una prevenció de la discapacitat des de l'embaràs.

Per a fer aquesta llei s'han consultat les associacions que representen a las personas con discapacidad. que representen les persones amb discapacitat. I s'ha informat el Consell Valencià de Benestar Social i les diferents conselleries.

Instituciones.

Són òrgans de govern que dirigeixen els països o ajuden al fet que tot funcione bé. I que es complisquen les lleis. Per exemple, les Corts Valencianes.

Títol 1.

Disposicions generals.

Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació de la llei.

Aquesta llei es fa perquè es vol:

- Assegurar que les persones amb discapacitat reben el mateix tracte que la resta de les persones.
- Protegir els drets i llibertats fonamentals.
- Assegurar el seu benestar i qualitat de vida.
- Facilitar la seua autonomia, habilitació, rehabilitació i la seua participació i inclusió en la societat.
- Assegurar el dret a la igualtat i dignitat.

Aquests drets venen en la Constitució espanyola, en la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, en l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana i la Llei de la Generalitat Valenciana de serveis socials.

La Constitució espanyola.

És el document en què es recullen els drets i deures dels espanyols.

Un dels objectius és que les persones amb discapacitat participen en la societat.

Totes les persones tenim els mateixos drets davant la llei.

Convenció internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat.

Aquesta Convenció és un acord entre diversos països
per a assegurar que es compleixen els drets
de les persones amb discapacitat.

L'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana.

És la norma on es recullen
els drets i obligacions dels valencians i valencianes.

L'Estatut vol assegurar que les persones amb discapacitat:

- Tinguem els mateixos drets
que la resta de les persones.
- Reben les ajudes que necessiten
per a poder participar en la societat.

La Llei de serveis socials.

Aquesta llei parla dels serveis per a les persones amb discapacitat.

L'Estatut de les persones amb discapacitat
s'aplica a totes les persones amb discapacitat
que viuen a la Comunitat Valenciana.

També s'aplica a les associacions
que ajuden les persones amb discapacitat.

Aquesta llei han de complir-la:

- L'administració de la Generalitat Valenciana.
- Les administracions públiques locals, com els ajuntaments.
- Les entitats públiques i privades que col·laboren
amb la Generalitat Valenciana.

La llei estableix l'ordenació i els tipus de centres i serveis que treballen amb persones amb discapacitat. A més, diu que les persones que tracten malament altres persones amb discapacitat seran castigades. La llei té una llista d'infraccions i **sancions**.

Sanció.
Càstig.

Article 2. Definicions.

La llei diu que les persones amb discapacitat o diversitat funcional són:

- Les persones amb discapacitat física, mental, intel·lectual, cognitiva o sensorial de manera **permanent** i que tenen algun problema per a fer algunes de les activitats de la seua vida diària.
- Les persones que tenen reconegut un grau de discapacitat igual o superior al **33 per 100**.

Els pensionistes que tinguen reconeguda una pensió d'**incapacitat permanent** en grau total.

Els pensionistes de **classes passives** que tinguen una **pensió** de jubilació.

- Les persones que presenten mobilitat reduïda de manera permanent o temporal.
- Les persones amb necessitats de suport generalitzat. Són les persones que necessiten atenció o ajuda d'altres persones per a fer les activitats bàsiques de la vida diària.

Permanent.
Sempre,
de forma habitual.

33 per 100.
De 100,
en tenen un 33.

Incapacitat permanent.
Un treballador presenta dificultats per a fer el seu treball amb normalitat.

Classes passives.
Els funcionaris públics que estan jubilats.

Pensió.
És una paga.

Article 3. Reconeixement i titulars de dret.

- Seran beneficiaris d'aquest dret:
 - Les persones amb diversitat funcional o discapacitat amb nacionalitat espanyola que viuen en qualsevol poble o ciutat de la Comunitat Valenciana.
 - Les persones estrangeres amb diversitat funcional o discapacitat que viuen a la Comunitat Valenciana.
- Tots els estrangers que tinguen discapacitat tindran dret al que es recull en els articles 31, 32 i 34 d'aquesta llei.
- Les persones amb discapacitat o diversitat funcional necessiten 'una targeta de la seua condició de discapacitat per a gaudir dels drets reconeguts en aquesta llei.

Títol 2.

De les actuacions de l'administració de la Generalitat en matèria de persones amb discapacitat.

Capítol 1

Disposicions comunes.

Article 4. Principis generals.

Els principis són les idees que la llei vol aconseguir per a la societat.

Aquesta llei té els següents principis:

- La dignitat i l'autonomia.
Les persones amb discapacitat són importants en la societat, tenen dret a prendre les seues pròpies decisions i a valdre's per si mateixes.
- L'autonomia individual i la promoció de la vida independent.
Les persones amb discapacitat tenen dret a viure en el seu entorn habitual rebent els suports necessaris.
- La igualtat de tracte i no discriminació.
Tractar a les persones amb discapacitat de la mateixa forma que a les persones que no tenen discapacitat.
- La participació i la inclusió social.
Les persones amb discapacitat tenen dret a participar en les activitats de la societat, com la política, l'educació, el treball i la cultura, d'igual manera que les altres persones.

Disposicions comunes.

Les disposicions valen igual que els articles de l'Estatut.

Les disposicions expliquen algunes qüestions concretes.

- El respecte per la diferència i l'acceptació de les persones amb discapacitat.
- La igualtat d'oportunitats.
Aquestes són decisions que fan costat a les persones amb discapacitat perquè tinguen les mateixes oportunitats que els altres.
- L'accessibilitat universal.
És una característica dels entorns i espais que poden ser usats per qualsevol persona sense barreres físiques, sensorials o cognitives.
- La igualtat entre els homes i les dones.
Els homes i les dones amb discapacitat tenen els mateixos drets.
- El respecte a la vida i a la personalitat.
Tots els xiquets i xiquetes tenen dret a viure i a ser com vulguen.
- La **transversalitat** de les polítiques de discapacitat.
Totes les institucions públiques han de tindre en compte les necessitats de les persones amb discapacitat.
Han de tindre plans per a millorar la vida de les persones amb discapacitat.
- Les **institucions** públiques tenen la responsabilitat de facilitar els mitjans i els recursos per a aconseguir els principis escrits abans.

Transversalitat.
Significa que afecta totes les persones.

Institucions.
són òrgans de govern que dirigeixen els països o ajuden al fet que tot funcione bé. I que es complisquen les lleis.
Per exemple, les Corts Valencianes.

Article 5. De les competències de la Generalitat.

La Generalitat té les següents funcions:

- Aprovar un Pla integral d'actuació per a les persones amb discapacitat de la Comunitat Valenciana. El Pla tindrà una duració de 4 anys i té com a objectiu establir les prioritats d'actuació i inversions públiques i privades.
- Investigar, formar i sensibilitzar la societat de les característiques i necessitats de les persones amb discapacitat.
- Elaborar un **cens** de persones amb discapacitat. Obtindre dades sobre la demanda de serveis existents i els recursos disponibles. Identificar noves necessitats que presenten les persones amb discapacitat.
- Establir els criteris de qualitat que han de complir tots els centres i serveis que treballen amb persones amb discapacitat. Establir els equips de supervisió i control de qualitat.
- **Assessorar** i fer costat a les entitats locals i organitzacions públiques i privades que vulguen crear i desenvolupar plans i programes de promoció de les persones amb discapacitat.
- Coordinar les actuacions de l'administració pública per a millorar l'ús dels recursos disponibles.

Cens.

Llista oficial dels ciutadans d'un país.

Assessorar.

Donar consell.

Article 6. Drets enfront de la Generalitat.

Les persones amb discapacitat o diversitat funcional tenen els següents drets:

- A tindre la mateixa protecció legal que qualsevol persona.
- Que es reconega la seua personalitat i capacitat jurídica en igualtat de condicions que la resta de les persones en tots els aspectes de la vida.
- Al l'accés a la justícia en igualtat de condicions i garantir els seus drets en tot tipus de processos jurídics.
- Als ajustos necessaris per a garantir el **gaudiment** de tots els drets i llibertats humanes.
- A rebre un tracte individualitzat i personalitzat.
A accedir als serveis públics igual que la resta de les persones.
- A tindre una imatge social normalitzada, respectuosa i inclusiva.
- A tindre llibertat d'expressió i opinió.
A accedir a la informació, la comunicació i el coneixement a través de les **TIC**.
La informació ha de realitzar-se de manera accessible i comprensible.
Es facilitarà la informació en braille, llengua de signes, i altres sistemes alternatius de comunicació.
S'ha de tindre en compte les circumstàncies personals i assegurar els suports necessaris per a cada persona.
- L'administració pública ha de protegir la llengua de signes de les persones que la utilitzen.
Protegir la diversitat i la riquesa lingüística i cultural dels valencians.

Gaudiment.
Disfrutar.

TIC.
Tecnologies de la informació i la comunicació a través d'ordinadors, telèfons.

Article 7. Compliment de la normativa sobre la inclusió laboral de les persones amb discapacitat en relació a les subvencions de la Generalitat.

- La administració de la Generalitat exigirà l'**acreditació** sobre inclusió laboral de persones amb discapacitat o l'**exempció** d'aquesta norma a les empreses que sol·liciten ajudes econòmiques.
- L'acreditació es realitzarà mitjançant declaració responsable de la persona interessada.
- Les empreses hauran de presentar l'acreditació o l'exempció per a sol·licitar les ajudes econòmiques.

Acreditació.

És un document que afirma que una persona fa una activitat.

Exempció.

Llevar l'obligació de realitzar una activitat.

Article 8. Preferència en la concessió de subvencions i ajudes econòmiques.

L'administració de la Generalitat haurà d'establir les preferències en l'adjudicació d'ajudes econòmiques:

- Tindran preferència, en cas d'empat, les empreses que tinguen en la seua plantilla treballadors i treballadores amb discapacitat.
- Quan no és possible la incorporació de treballadors i treballadores amb discapacitat, les ajudes econòmiques es donaran a les empreses que justifiquen un augment en les quotes per a millorar la contractació d'aquestes persones.

Article 9. Preferència en la contractació administrativa.

Els criteris de contractació per part de l'administració pública seran:

- En cas d'empat, se li donarà el contracte a l'empresa que tinga més treballadors amb discapacitat contractats.
- Quan no siga possible la incorporació de treballadors i treballadores amb discapacitat, el contracte se li donarà a l'empresa que haja fet més millores per a la contractació d'aquestes persones.
- L'**adjudicació** de productes i serveis tecnològics d'informació i comunicació es realitzarà a les empreses que utilitzen productes tecnològics accessibles.

Adjudicació.

És donar.
Per exemple,
adjudicar una obra
a una empresa
és donar-li
a aquesta empresa
el contracte
perquè faça l'obra.

Article 10. Flexibilitat d'horaris laborals en l'administració pública.

- Les persones que treballen en l'administració pública que tinguen al seu càrrec alguna persona dependent o amb discapacitat, tindran el dret a la **flexibilitat** de l'horari laboral fins a un màxim de dues hores diàries.

Flexibilitat.

És la capacitat
per a adaptar-se.

Solament podran gaudir-les en els següents horaris:

- Entre les 8 i les 10 hores del matí.
 - Entre la 1 i les 3 hores de la vesprada.
 - I entre les 4 i les 7 hores de la vesprada.
- Serà necessari l'autorització de la conselleria.
No es podrà utilitzar la flexibilitat de l'horari quan l'absència del lloc de treball pugua ocasionar greus problemes al servei públic.

Article 11. Foment de la flexibilitat d'horaris laborals en les empreses.

L'administració pública adoptarà mesures de foment de la flexibilitat dels horaris laborals dels treballadors amb discapacitat.

També dels treballadors que tinguen al seu càrrec alguna persona amb discapacitat.

Article 12. Informació.

- L'administració pública facilitarà la informació sobre els recursos existents destinats a les persones amb discapacitat de manera accessible.
- En la informació que es facilite a les persones es donarà una definició de conceptes, d'opcions legals i de normes per a emplenar els impresos necessaris.

Article 13. Control i qualitat de les mesures normatives vigents que afecten les persones amb discapacitat.

L'administració pública establirà els mecanismes de supervisió i control de qualitat de les normes que afecten les persones amb discapacitat.

Article 14. Actuacions en matèria de protecció a la salut.

Les persones amb discapacitat tenen dret a rebre una bona atenció mèdica sense discriminació.

La Conselleria de Sanitat ha de prendre les mesures necessàries per a garantir l'assistència sanitària de les persones amb discapacitat. Atesa la salut mental, la salut sexual, reproductiva i la salut cerebral.

Les administracions públiques sanitàries s'encarreguen de:

- Realitzar polítiques de prevenció.
- Adoptar les mesures necessàries per a una bona assistència sanitària.
- I mesures de rehabilitació de les persones amb discapacitat.

Article 15. Prevenció de les discapacitats i la seua evolució.

- Totes les persones tenen el dret a la prevenció de **patologies** que puguin originar algun tipus de discapacitat. Les institucions públiques tenen l'obligació de presentar una política de prevenció.

Patologia.
Conjunt de símptomes d'una malaltia.

La política de prevenció té com a objecte evitar i reduir al màxim l'aparició de noves discapacitats, atendre la diversitat de les persones i oferir un tractament diferent segons les necessitats de cada persona.

- Les mesures per a dur a terme la política de prevenció són:
 - Proporcionar els serveis de salut adequats.
 - Orientar en matèria de salut sexual i reproductiva.
 - Fomentar el desenvolupament de les capacitats individuals de les persones amb discapacitat a qualsevol edat.
 - Realitzar campanyes de vacunació contra les malalties que poden produir discapacitat.
 - Realitzar campanyes de prevenció, orientació i assessorament de les patologies sobrevingudes.
 - Els professionals de la salut han d'atendre les persones amb discapacitat amb la mateixa qualitat que a la resta de les persones.
 - Utilitzar els avanços tecnològics i científics per a augmentar la capacitat de les persones amb discapacitat i fomentar la seua autonomia.

Article 16. Assistència sanitària.

L'administració pública ha de prestar l'assistència sanitària i farmacèutica per a atendre de manera correcta les persones amb discapacitat.

S'han de crear **unitats multidisciplinàries** per a atendre les persones amb discapacitat tota la seua vida.

Article 17. Habilitació y rehabilitació.

- L'administració pública ha de realitzar les actuacions d'**habilitació** i la rehabilitació necessàries per a millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat.

Ha de facilitar les ajudes necessàries perquè les persones amb discapacitat puguen tindre la màxima independència, la inclusió i la participació plena en tots els aspectes de la seua vida.

- Aquest procés de rehabilitació algunes vegades pot ser un tractament continuat, permanent i especialitzat.

Unitats multidisciplinàries.

Unitats on es tracten patologies per diferents professionals de la medicina.

Habilitació.

Ensenyar habilitats a una persona perquè desenvolupe capacitats en la seua vida.

Article 18. Actuacions en educació.

Les persones amb discapacitat tenen dret a una educació pública i de bona qualitat. Les institucions públiques han d'assegurar que l'educació siga inclusiva per a les persones amb discapacitat al llarg de la vida. A més, les institucions públiques han de garantir un procés educatiu adequat.

Han de tindre en compte les diferents necessitats educatives individuals i facilitar els suports que han de tindre les persones amb discapacitat. Els mestres i les mestres han de rebre cursos de formació per a conèixer les necessitats educatives de les persones amb discapacitat.

Per exemple:

- Conèixer els sistemes augmentatius i alternatius de comunicació apropiats per a cada persona.
- Conèixer les tècniques i els materials educatius per a fer costat a les persones amb discapacitat.

Article 19. Mesures d'actuació en matèria educativa.

L'administració pública ha de realitzar les actuacions següents:

- Les persones amb discapacitat tenen preferència en l'escolarització en centres públics.

Els centres han de disposar dels suports necessaris per a cobrir les necessitats de les persones amb discapacitat. Les persones amb discapacitat han d'anar a col·legis d'educació especial quan necessiten molta ajuda.

- Les persones amb discapacitat amb el títol de graduat en educació secundària tenen dret a una educació en els centres de batxillerat i de formació professional. La Generalitat Valenciana ha de facilitar els mitjans personals i materials per a ajudar les persones amb discapacitat. També ha de realitzar les adaptacions curriculars necessàries.
- Les universitats s'han d'encarregar d'ajudar les persones amb discapacitat quan ho necessiten.
- L'administració pública ha de convocar ajudes o beques per a desplaçaments, residència i alimentació de les persones amb discapacitat que estudien en la universitat.
- La Generalitat Valenciana ha de donar prioritat a l'hora de donar subvencions als centres que atenguen persones amb discapacitat.
- La Generalitat ha de donar als centres educatius públics els recursos materials i humans necessaris per a atendre les persones amb discapacitat quan les necessitats de les persones amb discapacitat no puguen ser ateses en un centre ordinari.

L'escolarització ha de ser en centres específics.

S'ha de prendre en consideració l'opinió dels pares i els tutors legals.

La Generalitat ha de garantir l'accessibilitat universal en totes les instal·lacions dels centres educatius.

Article 20. Drets de les persones amb discapacitat en educació.

Les persones amb discapacitat que estudien en col·legis públics o concertats tenen els drets següents:

- Dret a una atenció educativa específica.
- Dret a l'atenció precoç.
- Dret a una avaluació psicopedagògica contínua.
L'alumnat i les seues famílies tenen dret a una informació de l'avaluació de manera contínua.
- Dret a noves tecnologies per a facilitar el seu aprenentatge.

Capítol 3 bis De l'accés a la justícia.

Article 20 bis. Mesures específiques.

Les mesures específiques per a garantir els principis d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal s'apliquen en l'administració de justícia.

Bis.
Repetició.
2 vegades.

Article 20 ter. Garantia per a la igualtat de condicions.

La Generalitat ha d'assegurar que les persones amb discapacitat tinguin accés a la justícia en igualtat de condicions que la resta de les persones.

Les persones amb discapacitat tenen els mateixos drets jurídics que totes les persones.

Tenen dret a utilitzar un intèrpret de llenguatge de signes, un altre sistema de comunicació no verbal i tindre la documentació de manera accessible.

Ter.
Repetició.
3 vegades.

Capítol 4

La inserció laboral.

Article 21. Objetius.

Las institucions públiques amb competència d'ocupació han de cuidar:

- El dret de les persones amb discapacitat a triar un treball de manera lliure.
- Aconseguir entorns laborals oberts, inclusius i accessibles.
- El dret de les persones amb discapacitat a tindre igualtat de tracte i oportunitats en el treball i en la formació ocupacional.
- El deure de promoure i dur a terme polítiques d'inserció i inclusió de les persones amb discapacitat.
- Augmentar les **taxes d'ocupació** de les persones amb discapacitat en el sistema ordinari o en ocupació protegida.
- Millorar la qualitat del treball i engrandir les condicions de treball de les persones amb discapacitat.

Taxes d'ocupació.

Nombre de persones que treballa.

Les institucions públiques han de donar suport a les persones amb discapacitat:

- A participar en la formació professional.
- A crear les seues pròpies empreses.
- A aconseguir un treball i que el puguem mantindre.

■ Secció 1. Formació professional.

Article 22. Formació professional.

Les persones amb discapacitat tenen el dret a realitzar cursos de formació professional, ocupacional i contínua en **mòduls** adaptats.

S'han d'utilitzar recursos professionals i tècnics adaptats a les característiques individuals dels alumnes amb discapacitat.

Les institucions públiques han de facilitar la realització de pràctiques laborals de les persones amb discapacitat en centres de treball.

Mòduls.

Cursos de formació.

Article 23. Reserva de places en els cursos de formació professional.

Per a aconseguir que les persones amb discapacitat reben formació professional les institucions públiques:

- Han d'ajudar les institucions que facen cursos de formació professional dirigits a les persones amb discapacitat.
- Han de reservar el **3 per 100** de les places per a les persones amb discapacitat en els cursos de formació que faça l'administració pública.

3 per 100.

De 100 places, 3 són per a persones amb discapacitat.

Article 24. Criteris de formació professional.

S'han de revisar les programacions per a garantir una formació professional adequada a les característiques de les persones amb discapacitat..

Secció 2. Inserció laboral.

Article 25. Fomentar la inserció laboral de les persones amb discapacitat.

La Generalitat ha de facilitar la inserció laboral de les persones amb discapacitat.

Ha de facilitar les ajudes econòmiques i tècniques perquè les persones amb discapacitat aconseguisquen un treball i el puguin mantindre.

Article 26. Els centres especials d'ocupació.

Els centres especials d'ocupació són empreses on la majoria dels treballadors són persones amb discapacitat.

Les institucions públiques han de donar ajudes econòmiques per a la creació de centres especials d'ocupació i al transport de persones amb discapacitat amb mobilitat reduïda.

Article 27. Ocupació amb suport i enclavaments laborals.

Els **enclavaments laborals** ajuden les persones amb discapacitat a ocupar un lloc de treball ordinari.

Les institucions públiques han d'ajudar a crear enclavaments laborals.

Les persones amb discapacitat han de tindre el suport d'un acompanyant laboral que facilite l'èxit de la inserció laboral..

Enclavaments laborals.

Les persones que ajuden una persona amb discapacitat a passar d'un centre especial d'ocupació a una empresa.

Article 27 bis. Ocupació pública.

La Generalitat ha d'adaptar els llocs de treball públic i millorar l'accessibilitat per als treballadors amb discapacitat.

L'accés a l'ocupació pública es regeix per la normativa específica.

Capítol 5 Inclusió social.

Article 28. Centres de valoració i orientació.

Els centres de valoració i orientació de discapacitat de la Comunitat Valenciana s'encarreguen:

- De valorar i qualificar la discapacitat.
- De veure el tipus i el grau de discapacitat.

- De veure les necessitats, les aptituds i les possibilitats de recuperació de les persones amb discapacitat.
- De realitzar un seguiment de les persones amb discapacitat.
- De revisar la valoració de la discapacitat.

Article 29. Actuacions en les polítiques de protecció social.

La Generalitat Valenciana vol que totes les persones amb discapacitat i les seues famílies, puguen accedir a la protecció social i gaudir dels serveis i de les prestacions socials.

Les persones amb discapacitat i les seues famílies tenen dret a rebre uns serveis socials que atenguen les seues necessitats per a:

- El desenvolupament de la seua personalitat.
- La seua inclusió en la societat.
- La millora de la seua qualitat de vida.

Les institucions públiques han d'oferir els serveis socials en l'entorn més pròxim de la persona amb discapacitat i han de facilitar l'accés a una altra mena de recursos quan siga necessari.

Les institucions públiques han de protegir els drets humans i les llibertats de les persones amb discapacitat.

■ Secció 1. Centres i serveis.

Article 30. Tipus de centres i serveis.

- Els serveis d'acció social dirigits a les persones amb discapacitat tenen aquests fins:
 - Informació, orientació i assessorament a les persones amb discapacitat i a les seues famílies o **tutors**.
 - Assistència domiciliària.
 - Oci i temps lliure.
 - **Teleassistència**.
 - Respir familiar.
- Els centres d'acció social per a les persones amb discapacitat es classifiquen en:
 - Centres d'atenció diürna.
 - Residències i habitatges tutelats que presten una atenció contínua durant tot el dia.
- Cada servei i centre ha de tindre les seues normes i regles, les seues característiques i condicions d'accés al centre. Ha de tindre en compte els diferents tipus de discapacitat, per a garantir una bona atenció a les persones amb discapacitat.

Tutor.

Persona que està autoritzada per a cuidar d'una altra persona que és menor d'edat o que no té plena capacitat.

Teleassistència.

És un sistema de comunicació que serveix per a oferir ajuda a les persones que el necessiten.

Article 31. Informació, orientació i assessorament.

- L'administració pública de la Comunitat Valenciana ha de facilitar informació, orientació i assessorament a les persones amb discapacitat i als seus tutors.

Ha de tractar temes dels drets, els deures
i la posada en marxa i els recursos
de les persones amb discapacitat
destinats al seu benestar social.

- **L'equip multidisciplinari** de cada centre social
s'ha d'encarregar de donar informació, orientació i assessorament
a les persones amb discapacitat i ha de ser gratuït.
- La informació que es facilite als ciutadans
ha de ser per a explicar conceptes, informacions legals
i prestar ajuda per a emplenar els impresos i les sol·licituds.
Mai no ha de ser informació que tinga a veure amb la normativa,
consideracions jurídiques o econòmiques.

Equip multidisciplinari.
Conjunt de professionals
que atenen
una persona
amb el mateix
objectiu.

Article 32. Atenció domiciliària i servei de suport personal.

Les entitats locals de la Comunitat Valenciana
han de prestar l'ajuda necessària a les persones amb discapacitat.

Les han d'atendre a sa casa de manera gratuïta,
els han de facilitar ajuda psicològica, social, educativa i laboral
perquè els servisca de suport a les persones amb discapacitat,
a la seua família o als seus cuidadors.

Els serveis de suport personal s'han d'explicar
en un programa d'intervenció en coordinació
amb el sistema sanitari i els professionals de serveis socials.
Això és per a valorar les necessitats i els serveis
que han d'utilitzar.

Article 33. Programes d'oci i temps lliure.

La Generalitat Valenciana i les associacions privades **sense ànim de lucre**, han de **promoure** programes d'oci i temps lliure per a les persones amb discapacitat fomentant la seua inclusió social i el seu **desenvolupament** personal.

Sense ànim de lucre.

Quan la intenció no és guanyar diners amb una activitat.

Promoure.

Animar, activar.

Desenvolupament.

Millora.

Article 34. Serveis de teleassistència i telealarma.

La Generalitat Valenciana, els ajuntaments i les associacions privades sense ànim de lucre, han de promoure serveis de teleassistència i telealarma mitjançant línies telefòniques o altres sistemes de comunicació a distància. Això és perquè les persones amb discapacitat disposen d'un equip de suport en cas d'urgència o necessitat.

Article 35. Serveis de respir familiar.

La Generalitat Valenciana, els ajuntaments i les associacions privades sense ànim de lucre, ha de promoure serveis de respir familiar d'estades curtes als quals puguen acudir persones amb discapacitat. Això permet a les famílies o els tutors solucionar problemes urgents.

Article 36. Prestacions econòmiques individuals.

- Les ajudes personals que ha d'establir l'administració de la Generalitat Valenciana per a les persones amb discapacitat són:

- Ajudes per al desenvolupament personal com ara:

- **Ajudes tècniques.**

- Ajudes per a eliminar barreres físiques i de comunicació.
 - Ajudes per a facilitar els desplaçaments de persones amb mobilitat reduïda.
 - Ajudes que beneficien la seua inclusió social.

- Ajudes d'atenció en institucions, quan s'esgoten tots els recursos alternatius.

- Altres ajudes que es puguin crear en un futur per a la inclusió social o per al benestar de les persones amb discapacitat.

- Segons unes regles s'han d'establir les condicions, els **requisits** i la quantitat econòmica.

Ajudes tècniques.

Suports o adaptacions que permeten a les persones major autonomia.

Requisits.

Necessitats.

Centre d'atenció ambulatoria.

Atenció que es realitza en un centre mèdic.

Equip multidisciplinari.

És un equip de persones que tenen diferents funcions.

Fomentar.

Animar.

Article 37. Centres d'atenció diürna o ambulatoria.

- Els centres d'atenció diürna estan destinats a l'atenció social de les persones amb discapacitat.

Aquesta atenció la fa un **equip multidisciplinari**, que presta serveis en determinades hores del dia, amb els objectius de:

- Potenciar les seues capacitats i la seua autonomia,
- **Fomentar** la interacció en el seu entorn familiar i social,
- Evitar internar les persones amb discapacitat.

■ Segons la finalitat, els centres d'atenció diürna o ambulatoria són:

■ Centres d'atenció precoç.

És un programa per a xiquets que tenen entre 0 i 6 anys amb problemes en el desenvolupament.

Per exemple, xiquets que tenen problemes per a caminar sols, xiquets amb problemes per a parlar.

Són centres per a solucionar problemes abans, durant i després del naixement, que no estiguen atesos amb altres **recursos** socials, sanitaris o educatius.

Aquests centres s'encarreguen de potenciar i desenvolupar al màxim les capacitats, mitjançant programes en totes les àrees del desenvolupament infantil. Aquest programa s'ha de coordinar amb el sistema sanitari i educatiu.

Recursos.

Conjunt d'elements que s'utilitzen en cas de necessitat per a aconseguir un objectiu.

■ Centres ocupacionals.

Són llocs on les persones amb discapacitat es preparen per a tindre un treball.

Les persones amb discapacitat reben atenció especialitzada amb tractaments per a la salut i servei de suport personal i social.

Aquests serveis serveixen per a millorar les capacitats i la qualitat de vida de les persones amb discapacitat. També serveixen perquè puguin aconseguir un treball.

■ Centres de rehabilitació i integració social per a malalts mentals **crònics**.

També s'anomenen CRIS.

Els malalts mentals són persones amb **deteriorament** de les seues capacitats funcionals.

Aquests serveis tenen programes de treball adaptats perquè puguin realitzar-lo les persones malaltes mentals.

Crònic.

És una malaltia llarga.

Deteriorament.

Quan algú o alguna cosa passa a un estat pitjor del que està.

- Centres de dia.

Són centres per a atendre les persones amb discapacitat de manera continuada i fer costat a les famílies.

Ofereixen recursos socials, educatius i laborals, i procuren la seua major autonomia i inclusió social.

- Els centres d'atenció diürna pertanyen a l'administració de la Generalitat Valenciana o als ajuntaments.

A les entitats privades o a les pròpies persones amb discapacitat.

- Les entitats **locals** i privades que vulguen encarregar-se d'un centre d'atenció diürna necessiten una autorització de l'administració.

Local.

Que pertany a un lloc, com un poble.

Article 38. Residències.

- Les residències són recursos per a viure les persones amb discapacitat que necessiten atenció completa, contínua, personal i multidisciplinària.

Són per a persones que no poden viure amb els seus familiars perquè no poden cobrir totes les seues necessitats.

- Les residències han de coordinar-se amb tots els recursos als quals acudeixen les persones amb discapacitat, com són els centres d'atenció diürna, atenció sanitària i altres serveis.

- El tipus de residència, les seues característiques i com s'hi accedeix, s'ha d'organitzar tenint en compte els diferents tipus de discapacitat.

- Les residències pertanyen a l'administració de la Generalitat Valenciana, a les entitats locals, o a entitats privades, o a les persones amb discapacitat. Cal reunir els requisits que demana aquesta llei i tindre una autorització de l'administració.

Article 39. Habitatges tutelats.

- L'habitatge tutelat és una casa on viuen un grup de persones amb necessitat de suport intermitent o limitat. Una part, la gestiona l'administració i l'altra part, una entitat privada.
- Els tipus dels habitatges tutelats, les seues característiques i les condicions per a accedir als habitatges, es desenvolupen tenint en compte els diferents tipus de discapacitat.
- Els habitatges tutelats poden pertànyer a l'administració de la Generalitat Valenciana, a les entitats locals, a entitats i associacions privades i a les persones amb discapacitat. Aquests habitatges han de tindre una autorització de l'administració.

■ Secció 2. Drets de les persones usuàries i les seues famílies.

Article 40. Drets de les persones amb discapacitat usuàries dels centres d'atenció diürna i de residències.

Les persones amb discapacitat usuàries de centres de dia o de residència tenen aquests drets:

- A ser informats, a poder participar i a ser escoltats en les activitats i les decisions que afecten la seua cura.
- A tindre relacions amb altres persones i a rebre visites.
És obligatori que els centres **promoguen** i faciliten les relacions amb la família i amb els amics.
- A rebre un bon tracte del personal que treballa en el centre i de les altres persones usuàries.
- A una estada segura i neta.
Al fet que els treballadors mantinguen en secret professional les dades personals dels usuaris, seguint la normativa de la protecció de dades.
- A l'atenció individual que demanen les seues necessitats per mitjà del tractament de l'**equip multidisciplinari**.
- A la intimitat i a la privacitat, i a protegir la seua vida, la seua salut i la seua seguretat.

Promoguen.
Inicien, comencen.

Equip multidisciplinari.
És un equip de persones que tenen diferents funcions.

- A l'assistència integral en residències per a persones amb discapacitat amb necessitats de suport generalitzat i a tindre assignat un metge d'atenció primària. L'assistència integral és l'atenció sanitària, psicològica, formativa, recreativa i sociofamiliar per a aconseguir el seu benestar i un desenvolupament personal adequat.

- Els centres per a persones amb discapacitat han de rebre les mateixes **prestacions** socials que tots els ciutadans reben a les seues cases.

Prestacions.
Ajudes.

- Les residències per a persones amb discapacitat han de rebre les mateixes prestacions sanitàries que tots els ciutadans reben a les seues cases.

- A posar reclamacions i a queixar-se sobre l'atenció que rep en el centre. El titular de cada centre ha d'adoptar les mesures per a establir un sistema intern de recollida, seguiment i solució de les queixes i les reclamacions que presente una persona usuària o un familiar.

- A la continuïtat en la prestació de serveis.

- A la informació sobre l'evolució de la seua discapacitat, sobre els serveis que es presten en el centre i sobre els drets que tenen.

- Les persones usuàries poden deixar d'utilitzar els serveis d'un centre de manera voluntària, o perquè els seus representants també ho vulguen. De vegades per decisió judicial han de **romandre** en el centre.

Romandre.
Quedar-se.

- A programar el temps d'oci adequat a les seues capacitats i que siga beneficiós per al seu desenvolupament personal.
- A **gaudir** dels recursos més adequats a les característiques de la persona amb discapacitat, segons el seu procés de rehabilitació i inclusió, en els recursos que presenta aquesta llei.

Gaudir.
Disfrutar.

Els òrgans administratius i les administracions públiques han de vigilar que es complisquen els drets d'aquesta llei en les persones amb discapacitat, els pares i familiars.

Article 41. Drets dels pares i familiars.

Els pares de les persones amb discapacitat, usuàries de centres, o els qui tinguen la tutela i els **guardadors de fet** de les persones amb discapacitat, tenen aquests drets:

- A visitar el seu fill o tutelat usuari del centre.
- A presentar reclamacions i queixes sobre l'atenció que rep l'usuari del centre.
- A rebre la informació de l'evolució de la discapacitat de l'usuari, a saber sobre l'atenció individualitzada que reben segons les necessitats específiques de cada persona i els serveis que se'ls presten.
- A formar part i a participar com a membre de l'organització del centre.
- A tindre **orientació** psicològica i tècnica com a suport en el procés d'intervenció.

Guardadors de fet.
Una persona o institució que presta les cures i les atencions que necessita una persona discapacitada, un menor o un ancià.

Orientació.
Ve d'orientar, que és guiar. Donar pautes.

Article 42. Obligacions de les persones amb discapacitat usuàries de centres d'atenció diürna o residències.

Les persones amb discapacitat usuàries de centre de dia o de residències tenen aquestes obligacions, segons el tipus de discapacitat que presenten:

- Respectar les normes de convivència i els drets de les altres persones usuàries.
- Respectar-se, ser **tolerants** i col·laboradors.
- Facilitar i respectar el treball del personal del centre.
- Pagar l'estada en el centre i pagar els serveis que reba com a usuari del centre.
- Respectar i cuidar les instal·lacions del centre.
- Complir les condicions per a la seua estada en el centre.
- Assistir a les cites proposades pels professionals del centre per a rebre les indicacions terapèutiques o la informació necessària per a aprofitar el recurs utilitzat.

Tolerants.

Ser comprensius, respectuosos.

■ Secció 3. Recursos tutelars.

Article 43. Institucions de protecció i suport a persones amb una incapacitat.

L'administració de la Generalitat Valenciana ha de donar suport a l'atenció de les persones que tinguen una incapacitat, en coordinació amb els jutges.

Ha de treballar per a crear entitats socials sense ànim de lucre que puguen exercir una tutela de les persones amb discapacitat.

També per a donar altres suports d'acord amb el **Codi civil**.

Codi civil.

És una llei on estan tots els drets dels espanyols.

■ Secció 4. Sensibilització social.

Article 44. Campanyes de sensibilització.

L'administració de la Generalitat Valenciana ha de dur a terme **campanyes** de **sensibilització** a la societat en la prevenció de les discapacitats, respecte dels drets de les persones amb discapacitat i solidaritat amb ells.

Campanyes.

Accions o tasques.

Sensibilització.

Informació.

Donar a conèixer.

Ha de donar una visió positiva de les persones amb discapacitat com a persones actives de la societat, i el seu objectiu ha de ser col·laborar en la seua inclusió total.

En aquestes campanyes, s'ha de parar atenció a fomentar el voluntariat social en la realització d'activitats contemplades en aquesta llei i a reforçar la presència de la dona amb discapacitat en la societat.

■ Secció 5. Participació de la iniciativa social.

Article 45. Participació de la iniciativa social.

- L'administració de la Generalitat i els ajuntaments de la Comunitat Valenciana han d'atendre la iniciativa privada **sense ànim de lucre**.
I col·laborar en les activitats per mitjà d'assessorament tècnic, coordinació, planificació i suport econòmic.

Les institucions sense ànim de lucre proposades per les persones amb discapacitat o les seues famílies han de tindre especial atenció.

- L'administració de la Generalitat Valenciana ha de fomentar la participació de ciutadans voluntaris que de manera solidària i **altruista** vulguen col·laborar en la realització d'activitats establides en aquesta llei.
- Per a rebre ajudes de la Generalitat Valenciana destinades al funcionament dels centres, han de formar-se **òrgans col·legiats**.
En aquests òrgans col·legiats participen la direcció del centre, els seus professionals, les persones usuàries i els familiars o tutors, segons les característiques de la discapacitat.

Sense ànim de lucre.

És que no té beneficis econòmics.

Altruista.

Persona que ajuda als altres sense esperar res a canvi.

Òrgans col·legiats.

És el que està format per diferents persones que tenen la funció de proposar, assessorar i prendre decisions sobre temes d'interés per a la societat.

■ Secció 6. Participació de la iniciativa privada.

Article 46. Participació de la iniciativa privada.

- La iniciativa privada pot col·laborar amb els poders públics i amb les entitats sense ànim de lucre, per a donar els serveis que pertanyen a aquesta llei.
- Quan els centres públics no són suficients o adequats per a atendre les demandes de la Comunitat Valenciana, l'administració de la Generalitat, i la iniciativa privada, han de promoure la creació de noves places.
- Per a rebre ajudes de la Generalitat Valenciana destinades al funcionament dels centres, han de formar-se òrgans col·legiats
En aquests òrgans col·legiats participen la direcció del centre, els seus professionals, les persones usuàries i familiars o tutors, segons les característiques de la seua discapacitat.

■ Secció 7. Finançament dels centres i els serveis.

Article 47. Disposicions generals.

- La Generalitat Valenciana ha de destinar la quantitat de diners necessaris per a **finançar** els serveis i els centres vistos en aquesta llei.

- La Generalitat Valenciana ha de destinar els crèdits necessaris a les entitats locals per a contribuir al desenvolupament i millora de les actuacions en benefici de les persones amb discapacitat.

Perquè la Generalitat Valenciana destine fons públics a les entitats locals necessiten un certificat del secretari on s'explique que els pressupostos són per a aconseguir els objectius que es pretenen aconseguir amb aquesta llei.

- Tots els anys, les lleis de pressupostos han de destinar crèdits per al manteniment dels centres de les persones amb discapacitat, de les entitats sense ànim de lucre.

Per a rebre el pressupost, l'administració de la Generalitat Valenciana ha d'aprovar el pla a seguir dels centres en el sector de les persones amb discapacitat.

Disposicions.

Les disposicions valen igual que els articles de l'Estatut. En les disposicions hi ha aclariments a algunes qüestions concretes.

Finançar.

Aportar els diners necessaris per al funcionament d'una empresa.

Article 48. Finançament dels centres de titularitat de la Generalitat Valenciana.

- Per a millorar els recursos públics, l'estada en centres per a persones amb discapacitat

el titular de la qual és l'administració de la Generalitat Valenciana, ha de ser **cofinançada** per les persones usuàries d'acord amb el seu nivell econòmic.

Si són menors d'edat, els pares s'han d'encarregar del pagament.

Cofinançat.

Pagat entre 2 o més entitats u organitzacions.

- Cada persona usuària ha de pagar un preu per a usar els centres de l'administració de la Generalitat Valenciana, de les seues entitats i de les empreses públiques. Aquest preu no pot ser major del que valga l'estada. El preu l'ha d'establir la Generalitat Valenciana.

Article 49. Què aporta la persona usuària.

- La quantitat de diners que ha de pagar una persona usuària de centre públic de la Generalitat, depén dels recursos econòmics que tinga. Si són menors d'edat, depén de la capacitat econòmica que tinguen els seus pares. L'administració ha de revisar aquests diners cada any.
- L'administració de la Generalitat Valenciana ha de garantir a les persones amb discapacitat sense recursos econòmics, la seua assistència gratuïta en els centres que més s'ajusten a les seues necessitats.
- La gestió i el pagament del preu públic que es guanya per la utilització de centres de titularitat de la Generalitat Valenciana l'ha d'efectuar la conselleria o l'organisme que s'ocupe de les persones amb discapacitat.

De l'article 50 a l'article 57 estan derogats.

Això significa que ja no valen.

■ Secció 9. Registre i autorització d'entitats, centres i serveis.

Article 58. Els registres.

- Les persones i les entitats que en l'àmbit d'acció social treballen amb persones amb discapacitat, s'han d'**inscriure** en el Registre de Titulars de Centres i Serveis per a les persones amb discapacitat.

Inscriure's.
Apuntar-se.

- Cada centre o servei autoritzat per a funcionar ha d'inscriure's.

- Segons les regles, s'ha d'adaptar el funcionament i l'organització dels registres.
S'han de crear registres descentralitzats i les unions informàtiques entre aquests.

Article 59. L'autorització administrativa de funcionament.

L'administració de la Generalitat Valenciana ha d'autoritzar el funcionament dels centres i els serveis d'acció social per a persones amb discapacitat, sempre que complisquen els requisits establits.

Els requisits són:

- Que el centre o servei estiga funcionant a la Comunitat Valenciana.

- Que el titular que el sol·licite siga una persona i estiga inscrita en el registre, com ho hem explicat en l'article anterior.
- Que el funcionament del centre garantisca la participació de les persones usuàries, familiars o tutors. La seua organització ha de ser **democràtica**. El reglament de règim interior ha d'indicar les formes de participació. El Reglament de règim interior és un document que explica l'organització i el funcionament d'un centre.
- Que el centre o servei tinga els recursos humans i materials adequats per a la seua organització.
- El centre ha de fer publicitat de com obté els diners i dir els preus de cada servei que ofereisca i els horaris d'atenció. També ha de facilitar a les persones usuàries, familiars o tutors, el reglament de règim intern. En aquest reglament estan els drets i els deures de les persones usuàries.
- Que el centre es coordine amb l'administració pública de la Generalitat Valenciana i complisca les seues obligacions.
- Que el centre complisca les condicions físiques, sanitàries i de construcció adequades per al seu funcionament. Si en el centre hi ha barreres arquitectòniques, urbanístiques i de comunicació, s'han d'eliminar.
- El lloc on està el centre ha d'assegurar que es pot accedir als serveis de la comunitat i al transport de manera fàcil.

Democràtica.

Quan en l'organització d'un centre participen totes les persones que estan en el centre.

Article 60. Procediment de registre i autorització.

- Les persones titulars d'un centre o servei a la Comunitat Valenciana, s'han d'apuntar en el Registre de Titulars, de Centres i Serveis, en l'acció social amb persones amb discapacitat. S'han d'apuntar abans de començar amb el procediment administratiu que s'inicia quan ho sol·licite la persona interessada.

L'autorització per al funcionament dels centres i serveis en acció social amb persones amb discapacitat s'ha de fer de la mateixa que el registre.

- El temps per a resoldre i notificar la resolució és el que es fixe en el reglament. Si transcorre eixe termini i no se li comunica a la persona, vol dir que no ha sigut aprovada la seua sol·licitud.
- Segons la llei, s'ha de desenvolupar el procediment administratiu i el procediment d'autorització per al Registre de Titulars, Centres i Serveis que realitzen la seua activitat a la Comunitat Valenciana en acció social per a persones amb discapacitat.

Article 61. Autorització provisional.

S'ha de concedir una autorització **provisional** a un centre o servei quan els requisits i les condicions no afecten la seguretat i la protecció de les persones usuàries i no siguen necessaris per al seu funcionament.

Provisional.
Durant un temps.

Article 62. Autorització definitiva.

Per a obtindre l'autorització definitiva
s'han de donar tots els requisits
i tindre la llicència municipal d'obertura del centre.

Article 63. Sancions per no tindre l'autorització.

Si no es té una autorització,
el centre no pot estar en funcionament.
Si el centre està funcionant, se l'ha de sancionar tancant-lo
i deixant de realitzar totes les activitats i els serveis.

Article 64. Modificació de les condicions.

S'ha de comunicar a la conselleria de la Generalitat Valenciana,
en l'apartat d'inclusió social de persones amb discapacitat
els canvis de les condicions per a la resolució de l'autorització
per si cal modificar-la.
S'ha de fer per mitjà d'inspecció o d'una denúncia.

Article 65. Competència per a l'autorització del funcionament.

Competència.
Capacitat, aptitud.

La conselleria de la Generalitat Valenciana
o l'organisme encarregat de la inclusió social
de persones amb discapacitat
són els encarregats d'establir les autoritzacions dels centres
i els serveis destinats a les persones amb discapacitat.

Capítol 6

Transports.

Article 66. Disminució del preu dels bitllets.

Disminució.
Rebaixa.

Les persones amb discapacitat amb necessitats de suport general que residisquen a la Comunitat Valenciana, han de pagar menys en els transports interurbans públics, en tots els trajectes per la Comunitat Valenciana.

Aquests bitllets han de ser gestionats per l'administració de la Generalitat, entitats autònomes i empreses de la Generalitat o empreses intermediàries.

També han d'assegurar l'accés a les persones amb discapacitat al transport públic i a donar-los informació sobre el transport.

Capítol 7

Accessibilitat i eliminació de barreres.

Article 67. Accessibilitat i eliminació de barreres.

- La Generalitat ha de desenvolupar accions per a fomentar els drets d'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de comunicació, reconegudes a les persones amb discapacitat. L'administració de la Generalitat ha de fomentar l'accés de les persones amb discapacitat a les noves tecnologies i a la informació.
- L'administració de la Generalitat per mitjà de la conselleria, ha de cuidar que els programes i les activitats de la Comunitat Valenciana siguen accessibles per a totes les persones. A més, ha d'assegurar la participació de les persones amb discapacitat.

Capítol 8

Activitats culturals i esportives.

Article 68. Activitats culturals.

Les entitats locals o ajuntaments,
la conselleria i les entitats privades sense ànim de lucre,
han de promoure la realització de programes culturals
que fomenten la inclusió social
de les persones amb discapacitat
i el seu desenvolupament personal.

Article 69. Activitats esportives.

Les entitats locals, la Conselleria d'Acció Social
de la Generalitat Valenciana,
i les entitats privades sense ànim de lucre,
han de promoure la realització de programes esportius
que fomenten la inclusió social
de les persones amb discapacitat
i el seu desenvolupament personal.

Article 70. Inclusió en els àmbits social i cultural.

La Generalitat Valenciana ha de vigilar
perquè es complisquen les normes d'accessibilitat
i suprimir barreres arquitectòniques,
urbanístiques i de comunicació.

I facilitar la inclusió de les persones amb discapacitat
en l'àmbit social i cultural en tots els actes públics.

Capítol 9

Participació en la vida política i pública.

Article 70 bis. Garanties de participació en la vida política i ciutadana.

La conselleria o l'organisme de la Generalitat encarregat de la participació ciutadana, han de promoure un entorn en el qual les persones amb discapacitat puguen participar en la presa de decisions dels assumptes públics, sense discriminació i en igualtat de condicions. A més, s'ha de fomentar la seua participació.

Capítol 10

Ajustos raonables.

Article 70 ter.

Es garanteix el compliment dels drets de les persones amb discapacitat i es pot exigir que s'adopten els **ajustos raonables** perquè es puguen complir.

Article 70 quater.

Els ajustos raonables són les modificacions i les adaptacions necessàries i adequades que s'han de realitzar per a garantir que les persones amb discapacitat gaudisquen en igualtat de condicions de tots els drets humans i llibertats.

Ajustos raonables.

Són adaptacions que es necessiten o suports.

Quater.

Quatre vegades.

Títol 3. Infraccions i sancions.

Article 71. Infraccions administratives.

Les **infraccions** administratives són les accions i els oblits de les persones responsables dels centres que no complisquen les normes legals creades i castigades per aquesta llei.

Infracció.

Falta.
Desobediència.

Article 72. Infraccions lleus.

Les infraccions lleus són:

- Mantindre els centres, el mobiliari i els utensilis amb deficiències en el seu estat, funcionament, neteja i higiene.
No ha de ser perillós per a la persona o la salut de les persones usuàries, és a dir, **integritat física**.
- No tindre actualitzat ni **emplenat** el llibre de registre de les persones usuàries.
- No donar massa publicitat al sistema d'admissions i el preu dels serveis del centre.
- Modificar la capacitat d'assistència d'un centre sense tindre autorització administrativa.
- Impedir la labor d'inspecció de manera que retarde el compliment de les obligacions d'informació, comunicació o assistència.

Integritat física.

No ha d'haver-hi lesions, tortura o mort.

Emplenat.

Omplit, completat.

Article 73. Infraccions greus.

- Les infraccions greus són:
 - Obligar a renunciar als drets, llevat que estiguen autoritzats amb les normes d'aplicació.
 - Publicar en un mitjà audiovisual o en les xarxes socials imatges on no es respecte ni s'incloguen les persones amb discapacitat.
Imatges que vagen en contra de la diversitat humana.
La infracció del dret a un tracte digne o de qualsevol altre dret de les persones usuàries en l'organització i funcionament del centre, també és greu.
 - La infracció del dret a la intimitat i a un tracte digne i de qualsevol altre dret de les persones usuàries en l'organització i el funcionament del centre.
 - L'incompliment del secret i la privacitat de l'expedient de la persona usuària.
 - No prestar una adequada assistència sanitària i farmacèutica que necessiten les persones usuàries dels centres d'atenció a les persones amb discapacitat.
 - No prestar una adequada assistència en el tractament tècnic científic i assistencial corresponent a les necessitats bàsiques de les persones usuàries.
 - Traslladar un centre o un servei sense autorització de l'administració.

- No fer cas a l'administració per a aplicar les **mesures** correctes de funcionament del centre.
- No tindre expedient o documents individuals, que s'establisquen per llei, per a formar part de l'expedient.
- No tindre reglament de règim intern o no garantir els drets de les persones usuàries.
- Admetre persones amb trastorn psíquic que els impedisca decidir per si mateixes sense l'autorització judicial.
I en cas d'ingrés urgent, no haver-ne informat immediatament l'autoritat.
- No informar de la incapacitat sorgida d'algun resident a l'autoritat judicial per part de la direcció del centre.
- Tindre en mal manteniment d'higiene i d'habilitat els centres o els serveis, dels quals resulte un risc per a la salut de les persones usuàries.
- Aplicar les ajudes i les subvencions públiques a fins diferents per a les quals estaven destinats.
Té una responsabilitat civil o penal de les infraccions que realitzen.
- Es considera també una infracció greu quan es facen 3 infraccions lleus durant un any.

Article 74. Infraccions molt greus.

Les infraccions molt greus són:

- No dir la veritat, incomplint les normes sobre inclusió laboral de persones amb discapacitat, com a requisit per a accedir a les ajudes econòmiques de la Generalitat Valenciana.
- No dir la veritat sobre la quantitat de persones amb discapacitat contractades per la persona física o jurídica que tinga un contracte administratiu per aplicació de l'article 9 d'aquesta llei.
- Obrir o tancar un centre i prestar un servei sense tindre una autorització administrativa, ja siga **provisional** o **definitiva**.
- Impedir fer el treball d'inspecció no deixant accedir al centre. Posar resistència als inspectors mitjançant **coacció**, **amenaces**, violència o qualsevol altre tipus de pressió sobre ells.
- Donar un mal tracte a les persones usuàries que afecte la seua dignitat, el seu dret a l'honor, la seua intimitat personal o familiar i la seua pròpia imatge. A qualsevol dret fonamental. I posar dificultats per al seu gaudiment.
- Donar serveis a persones amb discapacitat ocultant la seua vertadera naturalesa, per a evitar l'aplicació de la llei.
- Haver comés 3 infraccions greus durant un any.

Provisional.

Durant un temps.

Definitiva.

Final.

Coacció.

Pressió, amenaça, intentar que algú faça alguna cosa contra la seua voluntat.

Amenaça.

Advertiment.

Article 75. Persones responsables.

- Segons aquesta llei els subjectes responsables són:
 - Les persones físiques o jurídiques, titulars o gestors dels centres d'atenció a persones amb discapacitat en els supòsits dels articles 72, 73 i 74.
 - Els beneficiaris de la subvenció concedida per la Generalitat en les coses que diuen els articles 72, 73 i 74.
 - Les persones que segons l'article 9 d'aquesta llei resulten beneficiaris del contracte administratiu, en el supòsit de l'article 74.
- Quan complir les obligacions d'aquesta llei afecte diverses persones, aquestes persones han de respondre a les infraccions i les sancions que s'imposen.

Article 76. Sancions.

- Les sancions són imposades segons siga la infracció:
 - Les infraccions lleus són:
 - Primer s'ha de donar un avís o advertiment.
 - Es paga una multa de 300 a 3 mil euros.
 - Les infraccions greus són:
 - Multa de 3 mil i 1 euro a 15 mil euros.
 - Tindre prohibit demanar finançament públic durant un any.
 - Tancament del centre durant un temps fins a tindre pagada la sanció.

- Les infraccions molt greus són:
 - Multa de 15 mil i 1 euro a 60 mil euros.
 - Tindre prohibit demanar finançament durant 3 anys.
 - Tancament temporal o definitiu del centre.
Si és temporal, no passa de 3 anys.

- La quantitat a pagar de les multes ha de ser revisada amb freqüència pel govern valencià segons les variacions de preus.

Article 77. Procediment de la sanció.

El procediment per a sancionar els centres que s'aplica segons les infraccions en aquesta llei, s'ha d'ajustar al que hi ha establert en el títol 9 de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Així com al que es disposa en el reial decret en el qual es va aprovar el reglament de procediment per a tindre poder per a sancionar.

Article 78. Òrgans competents.

- Els òrgans competents per a iniciar i resoldre les sancions en aquesta llei són:
 - Per a les infraccions lleus i greus de persones amb discapacitat és el director general d'inclusió social. Excepte quan es tracte de l'article 73, que el responsable és la conselleria, el president o el director d'on es produísca la infracció.

- Per a les infraccions molt greus el responsable és el conseller o la consellera de la conselleria que corresponga.

- Per a la instrucció del procediment, la competència correspon a un funcionari empleat i nomenat per l'administració que corresponga. La instrucció del procediment és la fase que **abasta** els actes necessaris per a determinar, conèixer i comprovar els fets ocorreguts per a emetre una solució.

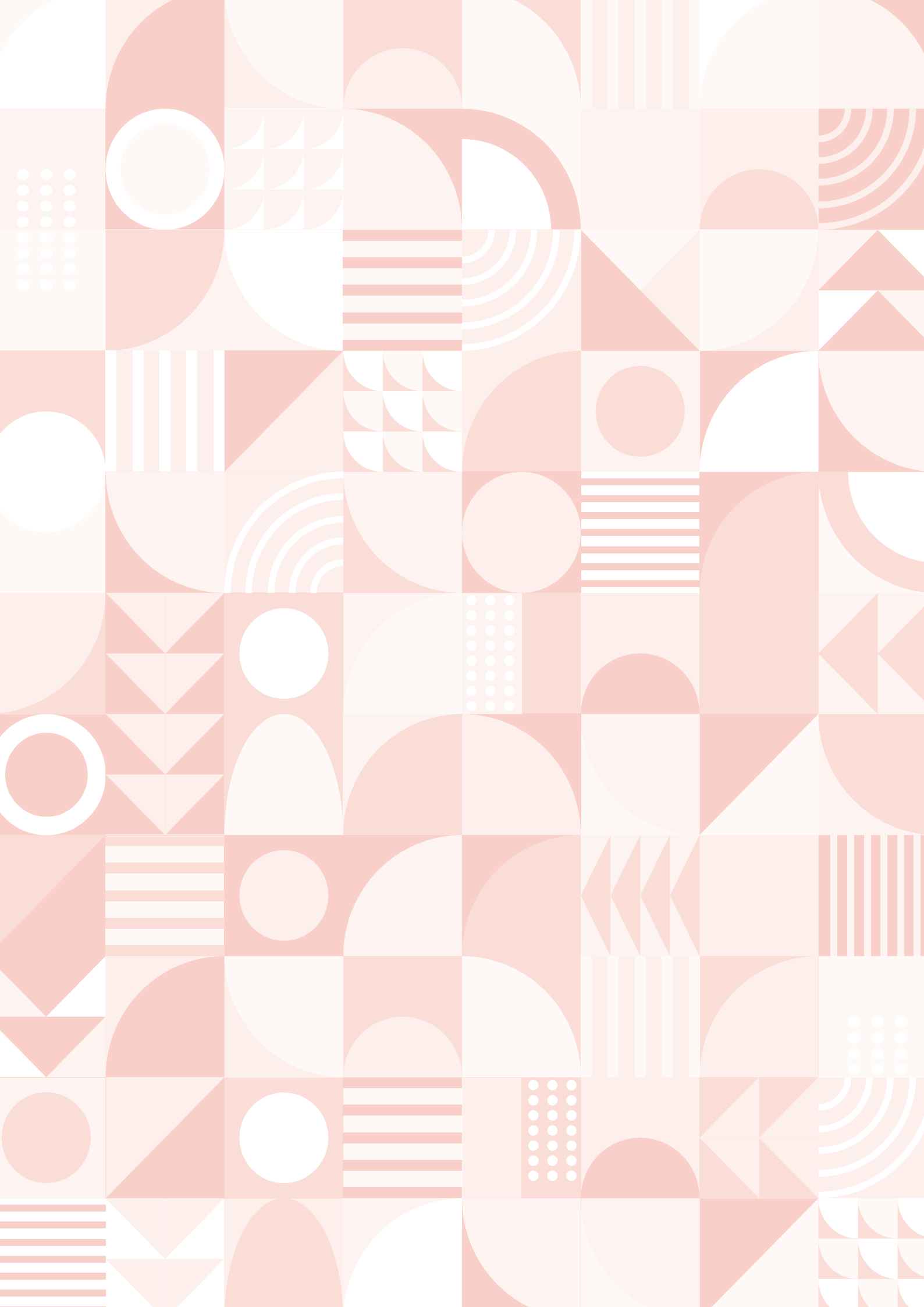
Abasta.
Alimentar, equipar.

Article 79. Recursos.

Les solucions dictades per cada conselleria per als procediments sancionadors posen fi a la via administrativa.

S'hi poden interposar recursos administratius corresponents a la normativa d'aquesta llei.

Els recursos administratius són l'instrument que té l'administració perquè els ciutadans reclamen, abans d'anar a un judici.

■ Disposició addicional única.

Quan la norma parla de persones amb discapacitat, es refereix a persones amb diversitat funcional.

■ Disposicions transitòries.

Són normes que regulen situacions per un període de temps curt entre 2 normes.

En aquestes disposicions es presenten les normes que regulen els centres i els serveis d'atenció social.

Aquestes normes es regeixen per les normes que hi ha ara fins que es desenvolupen noves lleis.

Els **concerts** de centres tenen les seues pròpies normes.

La conselleria ha d'aprovar el Pla integral d'actuació per a les persones amb discapacitat de la Comunitat Valenciana en el termini de 2 anys.

El Consell de la Generalitat ha de regular el sistema d'infraccions i sancions per discriminació o per no complir l'accessibilitat universal.
Ha de fer-ho abans de 2 anys.

Concert.

Acord entre 2 entitats o organitzacions.

■ Disposicions finals.

Primera.

S'autoritza el govern valencià
perquè dicte les normes necessàries
per al desenvolupament i el compliment de la llei.

Segona.

Aquesta llei **entra en vigor**
l'endemà que es publique
en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana.

Entrar en vigor.
Posar-se en marxa,
començar.

José Luis Olivas Martínez és el president
de la Generalitat Valenciana en aquest moment.
El president ordena que tots els ciutadans,
els tribunals, les autoritats i els poders públics observen
i facen complir la llei.

Aquesta llei entra en vigor a València, el 10 d'abril de 2003.

Estatut

de les persones
amb discapacitat
en lectura fàcil

